

REKENKAMER TYNAARLO

Aan: De leden van de gemeenteraad van Tynaarlo

Correspondentieadres:
Postbus 5, 9480 AA Vries
Telefoon: 0592 266662
mail: info@tynaarlo.nl

Uw brief van	Ons kenmerk Programma2024	Behandeld door R.J. Puite	Vries 7 maart 2024
Uw kenmerk	Bijlage(n) -	Doorkiesnummer 0592 266 840	

Onderwerp: **Onderzoeksprogramma 2024**

Geachte leden van de raad,

Wij informeren u graag over het onderzoeksprogramma 2024, het activiteitenplan en de begroting van de Rekenkamer Tynaarlo (RKT). In het onderzoeksprogramma zijn de onderzoeksactiviteiten opgenomen die de rekenkamer in 2024 wil uitvoeren. Het activiteitenplan geeft inzage in de overige activiteiten voor het komende jaar. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de beschikbare middelen conform de begroting.

Selectie onderzoeksonderwerpen

Conform de verordening op de Rekenkamer uit 2023 bepaalt de commissie zelf de onderzoeksonderwerpen en hoe het onderzoek wordt uitgevoerd. Het is uiteraard belangrijk om te weten wat er speelt en leeft in de politiek en daarom heeft de Rekenkamer Tynaarlo in oktober 2023 gesproken met vertegenwoordigers van de verschillende raadsfracties. Tevens is er een oproep gedaan voor ideeën door inwoners. De oproep is geplaatst op de gemeentepagina in de lokale krant en LinkedIn.

Bij de keuze van de onderzoeksonderwerpen zijn verschillende zaken van belang. De rekenkamer stelt prioriteiten ten aanzien van de onderwerpen en het soort onderzoek op basis van de wensen van de raad, de verordening, taakopvatting, de beschikbare onderzoekscapaciteit en het beschikbare budget. Een onderwerp moet passen binnen de taakopdracht van de rekenkamer en bijdragen aan de missie. Bij het selecteren van de onderwerpen door de rekenkamer spelen belang van, twijfel over en risico's van een onderwerp een rol. Daarnaast dient bij de selectie van onderwerpen sprake te zijn van:

- evenwichtige verdeling over de gemeentelijke beleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken
- het communiceerbaar zijn van de resultaten naar de bevolking
- afstemming met andere onderzoeken die binnen de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd.

De Rekenkamer heeft in het overleg van 7 december 2023 en 15 januari 2024 uitvoerig over de opgehaalde punten gesproken. Op basis van bovengenoemde criteria zijn een aantal punten op de groslijst (lijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen) geplaatst. Dan gaat het om onderwerpen die

interessant en geschikt zijn voor onderzoek maar waar op dit moment niet prioriteit wordt gegeven.

Geopperde suggesties van inwoners incl. reactie Rekenkamer:

- Onderzoek naar bestemmingsplanprocedure Ter Borch, verkeerssituatie, bedrijventerrein Ter Borch.
- Groningen Airport Eelde – o.a. aandelen, waarde 24 hectare bedrijventerrein, voorwaarden (juridisch, financieel, bestuurlijk technisch) kunnen dergelijke gemeenschapseigendommen op een verantwoorde manier van de hand worden.
- Straatverlichting – gaat vroeg aan. Wat kan bespaard worden?
- Participatie van de inwoners met betrekking tot de invulling, onderhoud en toekomstplannen “openbaar groen en vijveronderhoud” in de gemeente Tynaarlo.
- Onderzoek naar de bezwaar procedure binnen de gemeente Tynaarlo, en dan met name naar de bevoegdheid van de hoorcommissie om nader onderzoek te doen alvorens tot een advies te komen.

Suggesties raadsleden:

- Financiering jeugdzorg; welke invloed heeft raad op financiering?
- Burgerinitiatieven
- Aan- en verkoop grond; Welke kaders zijn er? Wat wordt situationeel bepaald?
- Opvattingen inwoners aangaande asielzoekers en statushouders
- Bruikleen en/of eigendom hulpmiddelen WMO
- Afvalscheiding
- Kosten Groningen Airport Eelde
- Effectiviteit armoedebeleid
- Effectiviteit sportbeleid
- Kosten ontwikkellocaties
- Relatie raad – ambtelijke organisatie

De Rekenkamer heeft deze onderwerpen op de ‘Groslijst’ geplaatst, t.w. Ter Borch, Groningen Airport Eelde, Jeugdzorg, Asielbeleid, Afvalbeleid, Sportbeleid. De Rekenkamer heeft de organisatie gevraagd om aan de vraagstellers meer inzicht te geven aangaande openbare verlichting (gaat aan op basis van waarde van licht) en participatie bij openbaar groen, bruikleen WMO-hulpmiddelen.

De Rekenkamer werkt het onderwerp ‘Armoedebeleid’ verder uit. Naar verwachting zal dit onderwerp na de zomer kunnen worden opgepakt.

Het onderwerp relatie Raad-Organisatie is belangrijk. De Rekenkamer ziet hierin op dit moment geen rol. We lezen in de [organisatievisie](#) over de kijk op de samenhang tussen organisatie en raad. Het is aan te raden hierover gezamenlijk het gesprek te voeren.

Onderzoeken 2024

Het Doe mee onderzoek Klachtenafhandeling is in de afrondende fase, we verwachten u in het eerste kwartaal te informeren over de uitkomsten van het onderzoek. Tot slot zal de rekenkamer in 2024 een verkenning doen naar nieuwe onderzoeksthema's. Eén van de thema's voor een voorstudie is Armoede/minimabeleid en informatieveiligheid.

Eind 2023 is gestart met het onderzoek naar inwonersparticipatie. Rond de zomer van 2024 staat de afronding van dit onderzoek op het programma. Tevens is eind 2023 gestart met een Doe Mee – onderzoek naar de energiebesparingsplicht voor bedrijven.

Hieronder volgt een gemotiveerd overzicht van de onderzoeken waar de rekenkamer in 2024 aan werkt:

Afronding: Doe Mee onderzoek klachtenafhandeling

Het Doe Mee-onderzoek is gestart in 2023. Het geeft inzicht in de manier waarop klachtbehandeling binnen decentrale overheden is georganiseerd, en hoe de volksvertegenwoordiging hierover wordt geïnformeerd. Tevens geeft het inzicht in de wijze waarop verbonden partijen, gemeenschappelijke regelingen en andere organisaties die taken namens of in opdracht van de overheid uitvoeren, omgaan met klachten.

De klachten die in dit onderzoek centraal staan, zijn klachten gericht op gedragingen van bestuurders of ambtenaren. Te denken valt aan klachten over persoonlijke behandeling door medewerkers of bestuurders, het niet reageren op vragen of het krijgen van te weinig, onjuiste of misleidende informatie. Het klachtrecht heeft geen betrekking op meldingen in het kader van de openbare ruimte.

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau TwynstraGudde en is in december afgerond. In het eerste kwartaal van 2024 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek informeren.

Gestart: Rekenkameronderzoek “Inwonersparticipatie”

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van 21 december 2021 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel ‘Vaststellen visie en Verordening inwoner- en overheidsparticipatie’ besproken. Daarop is de verordening ‘Verordening inwoner- en overheidsparticipatie gemeente Tynaarlo 2022’ aangenomen en in 2023 een werkboek voor de organisatie gemaakt.

Eén van de thema’s uit het coalitieakkoord 2022-2026 ‘iedereen hoort erbij en doet ertoe!’ is participatie. Hierin is opgenomen dat inwonersparticipatie, meer dan voorheen, een regulier onderdeel van het gemeentelijk handelen wordt. De gemeente wil, door toepassing van inwonersparticipatie, de denkkraft en energie van de inwoners zo goed mogelijk inzetten. De ambitie van de gemeente Tynaarlo is dat participatie bijdraagt aan de kwaliteit van plannen en beleidsontwikkeling, een zorgvuldige afweging van belangen, betrokkenheid van belanghebbenden en belangstellenden bij de plannen en hun woon- of leefomgeving, en de wens van belanghebbenden en belangstellenden om mee te denken en mee te praten (Programmabegroting 2022). Ook gaat participatie in de Omgevingswet een belangrijke rol spelen.

Aan de hand van een analyse van een aantal recente participatietrajecten (op verschillende domeinen) wil de Rekenkamer in beeld brengen wat de inbreng van burgers in dat traject is geweest en op welke manier dit is verwerkt in beleid. De doelstelling is vooral om de raad te informeren over het verloop en de opbrengst van inwonersparticipatie in een aantal concrete trajecten en om hier lessen uit te trekken voor de (mogelijke) verdere ontwikkeling van burgerparticipatie in de gemeente Tynaarlo.

De hoofdvraag in het onderzoek is:

Op welke wijze geeft de gemeente invulling aan inwonersparticipatie en wat betekent dat voor de rollen van de raad (kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging)?

Deelvragen:

1. Hoe vult de gemeente Tynaarlo inwonersparticipatie in? (beleid)
2. Wat betekent deze invulling door de gemeente in de praktijk voor de burgers en de betrokkenheid van de raadsleden? (uitvoering)
3. Welke resultaten boekt de gemeente met inwonersparticipatie en hoe beoordelen burgers en raadsleden dit? (doeltreffendheid, effecten)
4. In hoeverre zijn de huidige vormen van participatie doelmatig?
5. Welke mogelijkheden heeft de gemeente om inwonersparticipatie te verbeteren?

Het onderzoeksbureau PBLQ voert het onderzoek uit, onder aansturing van de Rekenkamer. Inmiddels heeft een startgesprek plaatsgevonden met de raad en ambtelijke organisatie (15 januari 2024). Volgens planning zal het onderzoek in het derde kwartaal van 2024 aan de raad worden gepresenteerd.

Gestart: Doe Mee onderzoek 2024 Energiebesparingsplicht

In 2024 doet de Rekenkamer Tynaarlo mee aan het onderzoek naar de energiebesparingsplicht voor bedrijven. Die geldt al sinds 1993 en houdt in dat bedrijven en instellingen die die jaarlijks meer dan

50.000 kWh stroom of 25.000 m³ aardgas gebruiken verplicht zijn energiebesparende maatregelen te nemen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. Gemeenten en provincies moeten controleren (toezicht en handhaving) of bedrijven dit doen. Sinds het ontstaan van de omgevingsdiensten doen deze dat vaak in opdracht van gemeenten en provincies. In het onderzoek komt aan de orde:

- of en zo ja welke afspraken de gemeente of provincie met de omgevingsdienst heeft gemaakt over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht;
- hoe de omgevingsdiensten over de uitvoering van de afspraken rapporteren aan de gemeente of provincie;
- hoe het college rapporteert aan de gemeenteraad of Provinciale Staten.

Voorstudie 'Armoede/minimabeleid'

De rekenkamer wil mogelijk onderzoek doen naar het minimabeleid in de gemeente Tynaarlo. Bestaanszekerheid is een landelijk politiek thema geworden. Dit is mede aangejaagd door diverse ontwikkelingen waar met name de inflatie van de afgelopen jaren een doorslaggevende is geweest. Mede door deze inflatie is het voor bepaalde groepen in gemeenten steeds lastiger om financieel rond te komen.

Landelijk is bepaald dat inwoners met een laag inkomen gebruik kunnen maken van bijzondere bijstand wanneer zij te maken hebben met onvoorziene, noodzakelijke uitgaven; dit is vastgelegd in de Participatiewet (vóór 2015 de Wet werk en bijstand). Aanvullend kunnen gemeenten ook kiezen voor andere soorten vergoedingen voor mensen met een laag inkomen. Bijvoorbeeld om ze beter in staat te stellen in hun levensonderhoud te voorzien, of om mee te kunnen doen in de samenleving (participatie). Gemeenten kunnen in hun beleid bijzondere bijstand opnemen dat deze typen minimeerregelingen vanuit de bijzondere bijstand worden gefinancierd. Ook kunnen mensen met een laag inkomen in aanmerking komen voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Activiteitenplan 2024

Bijpraten gemeenteraad

Jaarlijks hebben de raad en de Rekenkamer Tynaarlo een bijeenkomst in het najaar om mogelijke onderwerpen met elkaar te bespreken. Daarnaast heeft de raad een klankbordgroep voor de Rekenkamer ingesteld. Hiermee zal in 2024 regelmatig overleg worden gevoerd over de voortgang van lopende onderzoeken.

Werving nieuwe rekenkamervoorzitter

De huidige voorzitter Paulien de Winter heeft aangegeven te stoppen als voorzitter van de rekenkamer. Per 1 april zal zij starten als universitair hoofddocent aan de Universiteit Utrecht. Op termijn zal zij daarom verhuizen naar de omgeving Utrecht. Om de overgang naar een nieuwe voorzitter soepel te laten verlopen, heeft zij aangeboden om tot het zomerreces aan te blijven als voorzitter van de rekenkamer. Mocht eerder een nieuwe voorzitter gevonden zijn, dan zal zij eerder plaatsmaken. Ook na de zomerperiode blijft Paulien bereikbaar voor eventuele vragen.

Wet versterking lokale rekenkamers

Inmiddels is de Wet versterking Rekenkamers van kracht. Op 31 oktober 2023 is de nieuwe verordening door de raad vastgesteld. Als gevolg van de nieuwe verordening is de naam van de Rekenkamercommissie Tynaarlo gewijzigd in Rekenkamer Tynaarlo. De Rekenkamer heeft tevens het Reglement van Orde en het onderzoeksprotocol bijgewerkt en opnieuw vastgesteld. De documenten worden ter kennisname met de raad gedeeld.

Delen kennis en ervaring

De rekenkamer werkt aan de opbouw van kennis door landelijke ontwikkelingen te volgen, waarbij gebruik gemaakt wordt van ervaringen van andere rekenkamers/-commissies, waarvoor de

Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVR) een goede toegang biedt. Verder bestaat het voornemen een cursus te volgen en bijeenkomsten te bezoeken. Deze bijeenkomsten zijn belangrijke informatiebronnen voor het werken als lid van de Rekenkamer. Daarnaast heeft de rekenkamer contacten met andere Rekenkamers in de provincie Drenthe. In overleg worden in voorkomende gevallen in zaken die zich hiervoor lenen ook gezamenlijke onderzoeken uitgevoerd.

Begroting

De jaarbegroting voor de RKT ziet er over 2024 als volgt uit:

- Vacatie- en reiskosten externe leden	€ 12.000
- Onderzoeksbudget / overige activiteiten	€ 26.616,-
- Lidmaatschap NVR*	€ 500,-

Totaal budget 2024	€ 39.116,91
	=====

*Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamers

Tenslotte

Het is mogelijk dat de Rekenkamer de onderzoeksprogrammering nog wijzigt als de actualiteit daarvoor aanleiding geeft of als de gemeenteraad een verzoek richt aan de rekenkamer om een specifiek onderzoek uit te voeren.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamer Tynaarlo

Mw. dr. P. de Winter
Voorzitter

In afschrift verzonden aan:

- audit comité Tynaarlo
- college van burgemeester en wethouders
- concernmanagers
- inwoners (degenen die een idee voor rekenkameronderzoek hebben aangedragen)